Svendborg Kommune

Havnepark ved Toldboden
Illustration fra vinderforslaget

Frederiksø med havnebad og kig til ny sluse mod syd
Illustration fra vinderforslaget

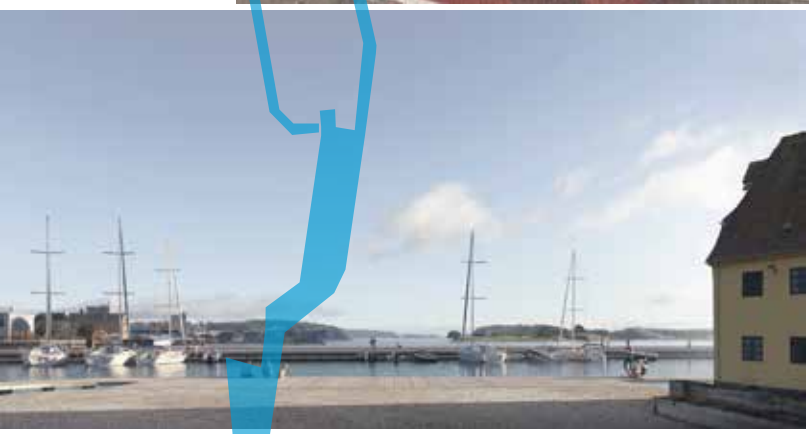

Træskibshavnen med kig over ny slusedæmning
Illustration fra vinderforslaget

DEN BLÅ KANT

BYRUM, HAVNELIV, KLIMATILPASNING

SVENDBORG HAVN

VINDERFORSLAGET I PROJEKTKONKURRENCEN

DEN BLÅ KANT, SVENDBORG HAVN

PROJEKTKONKURRENCE VISER VEJ FOR UDVIKLINGEN

HVAD ER DEN BLÅ KANT?

DEN BLÅ KANT er byrum og forbindelser langs havnen fra Christiansminde i nordøst til Den Runde Lystbådehavn mod sydvest. Via stier, kajer, promenader og opholdsrum med rekreative aktiviteter og oplevelser skal **DEN BLÅ KANT** skabe forbindelse og byliv for alle hele havnen rundt. **DEN BLÅ KANT** skal samtidig sikre havnen og den havnenære by mod oversvømmelse ved højvande og kraftig regn.

BYRÅDETS VISIONER OG MÅL FOR HAVNEN

Byrådets overordnede vision er, at Svendborg Havn skal være en åben og bæredygtig bydel med rødder i den maritime arv. Her skal arbejdspladser, uddannelser og boliger være i tæt samspil med kultur samt aktiviteter på vandet. Det er udgangspunktet – også for fornyelse af byrum og for klimatilpasning.

I 2014 besluttede Byrådet en samlet udviklingsplan for Svendborg Havn. Den hedder Fremtidens Havn. Blandt planens mål er:

- At skabe en bedre forbindelse mellem bymidte og havn.
- At sikre adgang for alle til vandet gennem hele havneområdet fra Christiansmindestien til Den Runde Lystbådehavn. Denne forbindelse blev senere døbt **DEN BLÅ KANT**.
- At skabe oplevelser og byrum for alle.
- At klimasikre havneområdet både i forhold til højvande og skybrud.
- At sikre balance i forhold til bevarings- og erhvervshensyn.

HVORFOR EN PROJEKTKONKURRENCE?

I 2017 valgte Byrådet at udskrive en projektkonkurrence for at bearbejde Udviklingsplanens mål i en sammenhæng. Konkurrencen skulle give bud på en samlet plan for byrum og klimatilpasning i **DEN BLÅ KANT**.

Fire teams med ekspertise inden for byrum, kulturarv og klimatilpasning blev ved en prækvalificering udvalgt til at deltage i projektkonkurrencen. De fire teams skulle udarbejde en samlet løsning for byrum og klimatilpasning. Planen skulle sammenfatte en række temaer af særlig betydning for Svendborg Havn og for livet på havnen i de enkelte delområder. Den samlede plan skulle suppleres med bearbejdning af udvalgte deludsnit, med retningslinjer for design af byrum samt med tekniske løsninger på klimaudfordringerne. I forbindelse med udviklingen af konkurrenceprogrammet inviterede Svendborg Kommune til særskilte dialogmøder med henholdsvis borgere, havnens virksomheder, fritidsforeninger og byens unge. Ideer og bidrag fra denne proces er blevet taget med i programmet og har givet inspiration til de konkurrerende teams.

VINDEREN AF KONKURRENCEN

Konkurrencen er gennemført i to faser. Den første fase havde fokus på den overordnede løsning for byrum og klimatilpasning. Til fase to blev to teams udvalgt til at fortsætte i konkurrencen. Her blev forslagene videreudviklet og forbedret, således at dommerkomiteen i foråret 2018 kunne udpege en endelig vinder. Vinderteamet består af: EFFEKT, Sweco Architects, WTM Engineers og Arcgency.

MERE OM KONKURRENCEN

Se konkurrenceprogrammet og mere information om alle forslagene i konkurrencen på **www. fremtidenshavn.dk**

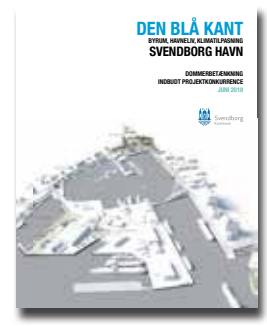

SVENDBORG KOMMUNES VISIONER FOR DEN BLÅ KANT
FRA KONKURRENCEPROGRAMMET

”
DEN BLÅ KANT skal
være hele byens friareal ved vandet,
med fri og lige adgang for alle

”
DEN BLÅ KANT skal
skabe en sammenhængende
stiforbindelse gennem havnen

”
DEN BLÅ KANT skal
have byrum i høj kvalitet, som ramme
om meget forskellige aktiviteter

”
DEN BLÅ KANT skal
styrke sammenhængen
mellem havnen og bymidten

”
DEN BLÅ KANT skal
understøtte forskelligheden
i havnens delområder

”
DEN BLÅ KANT skal
understøtte sjælen i Svendborg Havn:
Den maritime kulturarv og det levende
og aktive byområde

”
DEN BLÅ KANT skal
styrke udvikling, læring
og innovation i havneområdet

”
DEN BLÅ KANT skal
fremtidssikre havneområdet i forhold til både
højvande/stormflod og regnvand/skybrud

”
DEN BLÅ KANT skal
styrke Svendborgs særlige position
som idrætsby og ramme om outdoor-aktiviteter

Illustration fra vinderforslaget. Kig fra Jessens Mole.
Den tætte relation mellem by, kaj og vand bevares ved at højvandssikre langs den ydre del af havnen.

PROJEKTKONKURRENCENS VINDERFORSLAG

100 % SVENDBORG

VINDERFORSLAGET

er udarbejdet af et rådgiverteam bestående af:
EFFEKT Arkitekter – hovedrådgiver
Sweco Architects – underrådgiver
WTM Engineers – underrådgiver
Arcgency – konsulent

SAMMENHÆNGENDE KVALITETER I HAVNEN

Vinderholdet i konkurrencen kalder deres løsning "100 % Svendborg". Forslaget tager udgangspunkt i de kvaliteter, der allerede findes på havnen i dag. Havnens kvaliteter bliver styrket af en sammenhængende stiforbindelse for gående og cyklister, og binder havnen sammen fra Christiansmindestien i nord til til Den Runde Lystbådehavn i syd. Undervejs passerer man byrum til ophold og aktiviteter. Blandt de nye byrum og aktivitetsmuligheder foreslår vinderteamet et havnebad, der integreres i kajen på Frederiksø og en ny Havnepark ved Toldboden med skaterbane, legeplads og ophold samt en ny pumpestation med fitness og leg på taget.

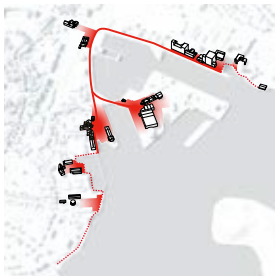

Sikring af kulturarvsmiljøer

Sammenhængende stiforbindelse

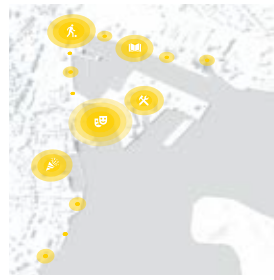

Rammer for aktivt liv på havnen

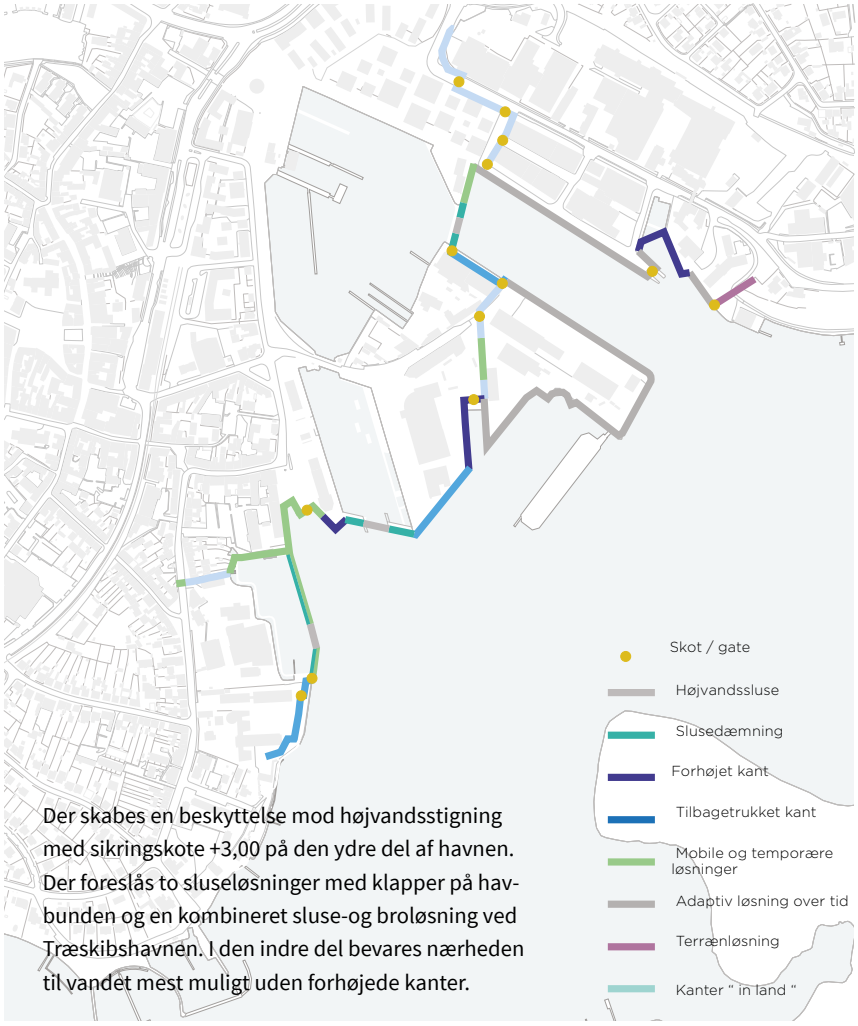

Der skabes en beskyttelse mod højvandsstigning med sikringskote +3,00 på den ydre del af havnen. Der foreslås to sluseløsninger med klapper på havbunden og en kombineret sluse-og broløsning ved Træskibshavnen. I den indre del bevares nærheden til vandet mest muligt uden forhøjede kanter.

KLIMATILPASNING

Svendborg Havn er kommunens mest truede område, både hvad angår oversvømmelser ved skybrud og højvande. Konkurrencen anviser løsninger til:

- at sikre havnen mod højvande op til 3 meter (ca. 1,5 meter over den eksisterende kajkant).
- at sikre havnen mod oversvømmelser fra kraftig regn/skybrud.

KLIMATILPASNING MED SLUSER OG DIGER

Vinderforslaget bevarer den direkte forbindelse mellem vand og bymidte ved at løse højvandssikringen på den ydre del af havnen over Frederiksø med en kombination af sluser og diger. Vinderteamet foreslår en ny kombineret bro- og højvandssikring over vandet ved Træskibshavnen. Mellem Hudes Plads og Frederiksø mod nord og mellem Havnepladsen og Frederiksø mod syd anviser forslaget sluseløsninger i form af klapper på havbunden. Ved ekstremt højvande kan disse klapper hæves, og sammen med diger på land vil de sikre hele havneområdet mod oversvømmelse. Klapperne vil ikke være synlige ved normal vandstand og bliver kun aktiveret ved de sjældne højvandshændelser.

I situationer med skybrud og kraftig regn har vinderforslaget anvist løsninger, hvor vandet ledes væk fra bygningerne og ned i havnen via åbne render. Kobberbækken er åbnet og bidrager også til afledning af overfladevand ved skybrud og kraftig regn.

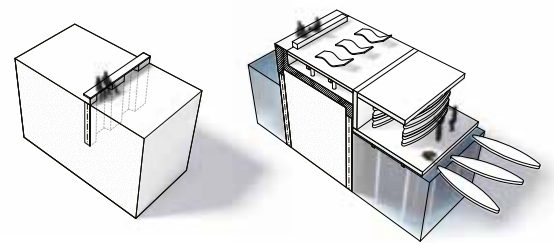

Eksempler på kombination af klimasikring og nye udfoldelsesmuligheder for havnelivet.

”Forslaget anviser en overbevisende teknisk strategi og model for klimatilpasning og løsning af de angivne klimaudfordringer. Forslaget til højvandssikring kombinerer de to hovedprincipper ”Langs kanten” og ”Over vandet” på en overbevisende måde.

Projektet rummer en lang række forslag til aktiviteter og forandringer, der kan styrke forholdet mellem by og havn.”

DOMMERKOMITEEN

HAVNEBAD OG KULTUR PÅ FREDERIKSØ

Vinderteamet foreslår et havnebad, der integreres i kajkanten på Frederiksø. Forslaget giver mulighed for at skabe aktiviteter, der relaterer sig til de forskellige funktioner i bygningerne langs kajen. Yderligere vil kajakudsejling fra trædækket være mulig. Strandbar, koncerter, events og cafémiljø vil i sammenhæng med badet give flere sociale og rekreative tilbud i Svendborg by.

GASVÆRKSKAJEN

Den gennemgående cykel-/gangsti får her mulighed for at blive udvidet til et større byrum. Terrænspringet mellem Tuxensvejs Bådelaug og kajkanten ved Gasværksgrunden optages i en rampe i stiens forløb, således at tilgængeligheden overholdes. Højvandsdiget udformes længere inde på kajen og giver mulighed for at skabe opholds- og siddemuligheder.

JESSENS MOLE

Den eksisterende promenade bevares, samm
af platantræer. Der indarbejdes åbne regnva
belægningen og tre vandspejle i promenade
eksisterende jernbanespor er det muligt at t
mobile siddemøbler. Kig mellem byen og ha
markeres med et belægningsskift på prome
hvilket skaber en opmærksomhed
orienteret op mod byen.

DEN LILLE STRAND

Strandarealet udvides mellem Kiosken, Sejlklubben og Kajklubben. Dette giver mulighed for at skabe en zone til ophold og picnic, i et lidt tilbagetrukket og roligt område. Igennem stranden løber den fælles cykel-/gangsti, som er forbundet til den regionale Øhavssti.

men med rækken
andsrender i
en. Langs de
tage ophold på
avnen
naden,

HAVNEPARK OG PUMPESTATION VED TOLDBODEN

Den fremtidige havnepark skaber sammenhæng mellem den sydlige og nordlige del af havnen. Her vil Svendborg få en helt ny havnepark med mulighed for ophold, leg og aktivitet. En ny hovedpumpestation, der håndterer al spildevand fra Svendborg by, placeres som en aktiv og integreret del af parken med café og toilet. Der etableres offentlig adgang til fitness og leg på taget af den nye pumpestation.

LÆRINGSKAJ PÅ NORDRE KAJ

På Nordre Kaj udvikles i fremtiden et maritimt kraftcenter med maritime erhverv og uddannelsesinstitutionen SIMAC, der har ca. 700 studerende. Byrummet på kajen åbner op for mødet mellem uddannelse, viden og byliv. Den overordnede cykel-/gangforbindelse løber langs kajen. På arealet ind mod det nye SIMAC skabes plads til udendørs undervisningsaktiviteter. De eksisterende jernbanespor aktiveres af mobile siddemøbler.

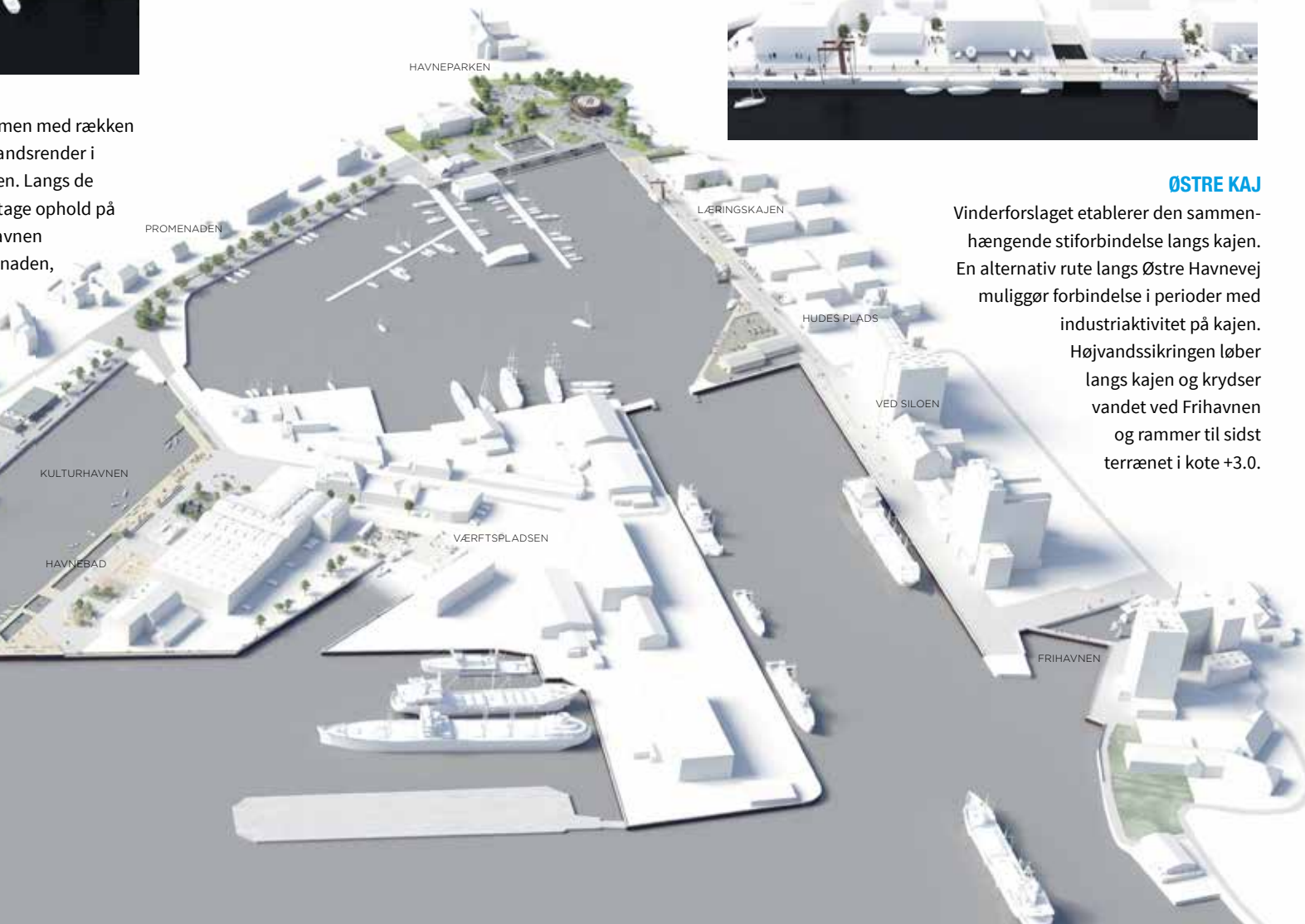

ØSTRE KAJ

Vinderforslaget etablerer den sammenhængende stiforbindelse langs kajen. En alternativ rute langs Østre Havnevej muliggør forbindelse i perioder med industriaktivitet på kajen. Højvandssikringen løber langs kajen og krydser vandet ved Frihavnen og rammer til sidst terrænet i kote +3.0.

HVAD SKER DER NU OG DE NÆSTE ÅR?

DEN BLÅ KANT kan ikke realiseres på én gang. Tidsplanen for realiseringen af Den Blå Kant afhænger af, i hvilken takt der skabes den nødvendige finansiering til projektet. Byrådet har foreløbigt afsat 24 mio. kr. til realisering af dele af projektet. Med visionen i udviklingsplanen, og vinderprojektet om en sammenhængende byrumsløsning langs vandet og en løsning på klimaudfordringerne, er der skabt et godt grundlag for det videre arbejde. Svendborg Kommune forventer, at der gennem partnerskaber med interessenter og fonde kan skabes et finansielt grundlag, som kan sikre det høje ambitionsniveau, der ligger i **DEN BLÅ KANT**.

VIDERE PLANLÆGNING

Vinderforslaget er udpeget af en dommerkomité med borgmesteren i spidsen. Det første skridt efter offentliggørelsen af vinderen i juni 2018 er, at byrådet fastlægger en proces for arbejdet frem mod realisering af den første anlægsetape. I første omgang skal der blandt andet ske en bearbejdning af vinderforslaget. Samtidig skal forslagets økonomiske og tekniske sider bearbejdes, og der skal arbejdes med forskellige finansieringsmuligheder for både den første og de øvrige etaper. Parallelt med bearbejdningen af vinderforslaget vil Svendborg Kommune udarbejde lokalplan og miljøvurdering, der kan fastsætte rammerne for realiseringen. Her vil der også være offentlig høring og inddragelse.

MIDLERTIDIGE AKTIVITETER

Mens vi venter på de synlige forandringer i havnen, vil Svendborg Kommune, i samarbejde med Havneforum og andre nøgleaktører, skabe midlertidige aktiviteter langs **DEN BLÅ KANT**. Sådan kan vi skabe mere byliv, gøre havnen endnu mere attraktiv og afprøve, om vi bevæger os i den rigtige retning.

MERE OM DEN BLÅ KANT

Besøg vores hjemmeside, hvis du vil vide mere om **DEN BLÅ KANT**, og hvad der sker lige nu.
Her kan du også finde konkurrenceprogrammet, dommerbetænkningen og det samlede vinderprojekt.
www. fremtidenshavn.dk

SVENDBORG KOMMUNE

Vækst og Bosætning
Ramsherred 5, 1. sal
5700 Svendborg
Kontakt: Anna Als Nielsen
M 45 3017 5761
E anna.als@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Svendborg Kommune

Udarbejdelse: Svendborg Kommune
Grafisk redaktion: Jens V. Nielsen
Tryk: Production Facilities

© **Svendborg Kommune**, 2018